

Звичаї і обряди українців

Кожна нація, кожен народ, навіть кожна соціальна група має свої звичаї, що виробилися протягом багатьох століть і освячені віками.

Але звичаї – це не відокремлене явище в житті народу, це – втілені в рухи і Бію світовідчуття, світосприймання та взаємини між окремими людьми. А ці взаємини і світовідчуття безпосередньо впливають на духовну культуру даного народу, що в свою чергу впливає на процес постання народної творчості. Саме тому народна творчість нерозривно зв'язана з звичаями народу.

Звичаї народу – це ті прикмети, по яких розпізнається народ не тільки в сучасному, а і в його історичному минулому.

Народні звичаї охоплюють усі ділянки громадського, родинного і суспільного життя. Звичаї – це ті неписані закони, якими керуються а найменших щоденних і найбільших всенациональних справах. Звичаї, а також мова – це ті найміцніші елементи, що об'єднують окремих людей в один народ в одну націю. Звичаї, як і мова, виробилися протягом усього довгого життя і розвитку кожного народу.

В усіх народів світу існує повір'я, що той хто забув звичаї своїх батьків, карається людьми і Богом. Він блукає по світі, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулку та пристановища, бо він загублений для свого народу.

У нашого, українського народу існує повір'я, що від тих батьків, які не дотримуються звичаїв, родяться діти, що стають вовкулаками.

Вовкулака – це завжди понурий, завжди чимось незадоволений чоловік; в день святого Юрія він перекидається вовком, бігає разом з іншими звірами по лісі і має лише опасок на своїй довгій кудлатій шиї; а в день зимового Миколи він знову перекидається чоловіком. Вовкулака, будиши в людській постаті, до церкви не ходить, з людьми не вітається і звичаїв людських не знає.

Наш великий поет Тарас Шевченко, звертаючись до України, як до матері, що вічно страждає, питається:

Чи ти рано до схід-сонця
Богу не молилась?
Чи ти діточок непевних
Звичаю не вчила?

Як бачимо з цих слів Шевченка, не вчити своїх дітей звичаїв – це такий же великий гріх для матері, як і гріх не молитися Богові.

Наша Україна велика. Українці розселені на багатьох сотнях кілометрів від Кубані по Сян і ще донедавна були розірвані різними державними кордонами. Живе на Україні 45 мільйонів людності, які, на щастя, мають більше звичаєвих особливостей спільних, ніж різних.

Коли ми почнемо приглядатися, то побачимо, що звичаї нашого народу на диво між

собою близькі. Хто його знає, чи не є саме ця близькість звичаїв тим цементуючим матеріалом, що перемагає своєю міццю всі інші сили, які працюють на руйнування єдності нашого народу.

Усна народна творчість також може служити класичним прикладом єдності між усіма українськими землями. Ця спільність мови та звичаїв завжди була тими вузлами, які зв'язували наш народ, коли він був штучно поділений державними кордонами. Не випадково в Україні існує повір'я, що духи всіх дітей – живих і мертвих, забутих і без вісти пропалих – на Святий Вечір злітаються до своїх матерів на таємну вечерю, і ніякі віддалі, кордони, кам'яні мури і залізні брами цьому перешкодити не можуть.

Як бачимо, звичаєвий обряд "Святої Вечері" символічно об'єднує всіх людей, що належать до одного народу, однієї нації.

Ми, українці, нація дуже стара, і свою духовну культуру наші пращури почали творити далеко до християнського періоду на Україні. Разом із християнством Візантія принесла нам свою культуру, але саме свою культуру, а не культуру взагалі. У нас на Україні вже була національна культура, і Володимир Великий тільки додав християнську культуру до своєї рідної, батьківської культури.

Всі ці рухи, дії і слова, що на перший погляд не мають ніякого значення в житті людини, віють на серце кожного з нас чаром рідної стихії і є для душі живущим бальзамом, який сповнює її могутньою силою.